

Rivista critica di clinica medica, 1917. No. 12.

BIANCA FRATTINI. *A proposito della reazione di WASSERMANN con siero attivo.* — Schrijver blijkt een tegenstander te zijn van inactiveering bij de reactie van WASSERMANN. Nieuwe gezichtspunten worden niet geopend.

ROBERTO PARDINI. *I traumi, causa di recidiva di infezione reumatica.* — Schrijver deelt een viertal gevallen mede van personen, die vroeger aan acuut gewrichtsrheuma geleden hadden, na jaren een of ander trauma kregen, waarin een gewricht betrokken was en waar dan na enkele dagen opnieuw een acuut gewrichtsrheuma met koorts in het betrokken gewricht, soms in verscheidene, optrad, zoodat aan de mogelijkheid moet worden gedacht, dat de kiemen latent blijven om door een of ander trauma weer te worden geactiveerd.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Stabsarzt Dr. WEYERT, *Militär-psychiatrische Beobachtungen und Erfahrungen.* Sammlung zwangloser Abhandlungen aus dem Gebiete der Nerven- und Geisteskrankheiten. XI. Band, Heft 2—4. Halle a. S. CARL MARHOLD. Prijs 3.60 mark.

Dit is een boekje, nog, wat den opzet betreft, afkomstig uit den vreedestijd. De schrijver, die aan het hoofd stond van het militaire observatiestation voor psychisch-zieken in Posen, dat voor het allergrootste gedeelte zijn patiënten uit één legerkorps krijgt, geeft daarin verslag van zijn werkzaamheid gedurende het tijdvak van één jaar, n.l. van 1 October 1911 tot 30 September 1912. Hoewel door de samenwerking van burgerlijk en militair bestuur reeds veel bereikt is geworden, opdat geen geesteszieke of geestelijk defekte jongelieden bij het leger ingelijfd zouden worden (aangifte door krankzinnigengestichten, scholen voor zwakzinnigen e. d. m.), is toch niet te voorkomen, dat bij de keuring abnormale geestestoestanden over het hoofd worden gezien en komt het er op aan, lijders daaraan na de inlijving zoo spoedig mogelijk te herkennen en voor den dienst bij het leger ongeschikt te verklaren. In de eerste plaats heeft hierbij het inzicht van de commandanten der onderdeelen grooten invloed; door populaire geschriften en voordrachten is reeds dit inzicht (in Duitschland) belangrijk verbeterd, en wordt niet meer ieder, die geestelijk abnormaal is, door die leken op psychiatrisch gebied voor een simulant gehouden. Toch zijn in de tweede plaats de gevallen niet zeldzaam, waarin de geraadpleegde troepenarts (ook al is de psychiatrische opleiding verbeterd) niet tot een uitspraak kan komen. Opneming op een deskundig geleid militair-psychiatrisch observatie-station is dan de eisch. Dat zulke observatiestations goed werken, bewijzen de casuïstiek, de statistiek en de beschouwingen van den schrijver, die betrekking hebben op 106 personen (7 officieren, 16 onderofficieren, 83 minderen). De meeste gevallen behoorden tot de ziektegroepen der dementia praecox, epilepsie, imbeciliteit (debilitas mentis) en psychopathische constitutie. Het blijkt, dat ook in Duitschland onder de vrijwilligers een groot procent geestelijk minderwaardigen voorkomt. Het bestek laat niet toe, uit de ziektegeschiedenissen en cijfergroeperingen van den

schrijver op zichzelf staande gegevens over te nemen. Het belang van neurologische opleiding voor den leider van een dergelijk observatie-station wordt bewezen door verschillende gevallen van psychosen bij organische hersenaandoeningen. De schrijver gaat ook op den samenhang van geestesstoornissen en kriminaliteit in en komt tot de slotsom, dat het in het belang van het leger zou zijn, als niet slechts allen, die met „Zuchthaus” vóór hun inlijving gestraft geweest waren, doch ook velen van hen, die „Gefängnis” straf ondergaan hadden, geweerd werden. (Volgens art. 36 der militiewet 1912 wordt bij ons ieder, die met een gevangenisstraf van 6 maanden of langer gestraft is (geweest) uit het leger geweerd). Het komt er bij de beoordeeling van deze laatsten op aan, nieuwe, deugdelijke criteria te vinden, waarbij men echter moet oppassen, dat geen gelegenheid geschapen worde, zich door lichte vergrijpen aan den dienstplicht te onttrekken, en aan de andere zijde gewaakt moet worden, dat niet bij daartoe aangelegde naturen de neiging ontsta, door nabootsing van ziek-bevonden kameraden, gelijke behandeling als deze te erlangen. Bovendien ontstaat altijd het gevaar van ondermijning der krijgstucht, wanneer dergelijke asociale individuen al te zeer met zachte hand worden aangepakt. Als een der grondslagen voor de door WEYERT gezochte criteria wenscht hij centrale's voor de registratie van, wat betreft intellectueele of ethische afwijkingen, in het oog vallende scholieren; gevangenisartsen zouden verplicht kunnen worden, met gebruikmaking van gegevens van dergelijke centrale's, den geestestoestand van jongelieden, die nog ingelijfd moeten worden, nauwkeuriger te bepalen; het werk voor deze gevangenisartsen zou waarschijnlijk gering zijn, in vergelijking met het groote voordeel, dat de militaire autoriteiten zouden genieten. Ook om uit te maken, dat de oorzaak der kriminaliteit niet zit in milieu, opvoeding, en andere, maatschappelijke factoren, is natuurlijk de psychiater in het leger noodig; middel daartoe in de „arbeidersafdeeling”. Merkwaardig is zeker, dat de schrijver het noodig vindt, ook te spreken over den eisch, dat de legerpsychiater niet door allerlei bijkomstige diensten in beslag moet genomen worden om zich rustig aan zijn psychiatrische waarneming te kunnen wijden. De keuze van personeel, dat met de in onderzoek zijnde manschappen moet omgaan, is een moeilijk vraagstuk. Zoo vallen allerlei belangwekkende punten in het gebied der militaire psychiatrie; het boekje van „Stabsarzt” WEYERT is ook in zijn onderdeelen belangwekkend.

TACO KUIPER.

BEROEPSBELANGEN.

HET BEROEPSGEHEIM EN DE SYPHILISBESTRIJDING. — Naar aanleiding van het antwoord der regeering in den Duitschen Rijksdag op de vraag, of het beroepsgeheim geldig blijft voor de aangifte van gevallen van syphilis aan de staatsverzekeringsinstellingen (zie bldz. 1487), zegt de *Vorwärts* (en de *Deutsche med. Wochenschr.* is het hiermede eens): Een mededeeling, die in het belang der volksgezondheid geschiedt en in staat is, eindelooze ellende te voorkomen, is geen ongeoorloofde („unbefugte”). Ook kan men in al die gevallen, dat de zieken, gelijk toch in de militaire hospitalen gebeurt, bij dozijnen te zamen worden behandeld, niet meer